

POSTANOWIENIE

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa B. M. i innych,
przeciwko miastu W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 11 sierpnia 2016 r.,
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 3 lipca 2014 r.,
postanawia:

**odrzuć zażalenie powódki A. W., a w pozostałej części oddalić
zażalenie.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 3 lipca 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną powodów – B. M., T. C., S. W., G. G., M. W., J. A., B. L., Z. Z., J. K., M. W., M. W., Z. W., E. W. i A. W. - jako nieopłaconą. Na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 r. powodowie: B. M., T. C., S. W., G. G., M. W., J. A., B. L., Z. Z., J. K., A. W., M. W. oraz A. W. zostali częściowo zwolnieni od opłaty od skargi kasacyjnej, zaś wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych złożone przez pozostałych powodów – M. W., Z. W. i E. W. - zostały oddalone w całości. Postanowienie z dnia 29 maja 2014 r. doręczono pełnomocnikowi powodów dnia 9 czerwca 2014 r. Jedynie powódka A. W. uiściła przypadającą na nią część opłaty od skargi kasacyjnej, natomiast braki fiskalne po stronie pozostałych powodów nie zostały uzupełnione w ustawowym terminie (art. 112 ust. 2 i 3 u.k.s.s.c.), co skutkowało odrzuceniem skargi kasacyjnej (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie z dnia 3 lipca 2014 r. powodowie zarzucili naruszenie:

- art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 101 ust. 1 i 2 oraz art. 102 ust. 1 u.k.s.c. poprzez ich niezastosowanie do części powodów lub niewłaściwe zastosowanie do pozostałych powodów;

- art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, pomimo wystąpienia podstaw do zwolnienia powodów w całości od opłaty od skargi kasacyjnej;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące oddaleniem wniosków powodów o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej w całości lub części;

- art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez ich niezastosowanie i pozbawienie powodów prawa do sądu.

W zażaleniu zawarto wnioski o dokonanie kontroli postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 r. (art. 380 w zw. z art. 394¹ w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).

Na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 15 maja 2015 r. zaskarżone postanowienie z dnia 3 lipca 2014 r. zostało uchylone wobec powódki G. G., z uwagi na jej śmierć, która nastąpiła dnia 2 lipca 2014 r. Ze względu jednak

na podjęcie postępowania z udziałem spadkobiercy zmarłej – R. G. - tym samym rozstrzygnięciem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną G. G. jako nieopłaconą, co powoduje, że wywody zawarte w niniejszym zażaleniu zachowują aktualność względem następcy procesowego tej powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zostało wniesione w imieniu wszystkich powodów, w więc także w imieniu powódki A. W. Tymczasem skarga kasacyjna tej powódki nie została odrzucona wobec nadania tej skardze biegu w następstwie opłacenia jej przez tę powódkę opłatą w wysokości 3000 zł.

W tej sytuacji zażalenie powódki A. W. podlegało odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. wobec braku substratu zaskarżenia.

W pozostałym zakresie zażalenie okazało się niezasadne.

Meritum zaskarżenia odnosi się do zasadności odmowy całkowitego zwolnienia powodów od opłaty od skargi kasacyjnej. Postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 r. jest niezaskarżalne, jednak podlega pośredniej kontroli Sądu Najwyższego na mocy art. 380 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., jeżeli w zażaleniu na odrzucenie skargi kasacyjnej zawarto wnioszek o zbadanie rozstrzygnięcia wydanego w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CZ 2/15; z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11 oraz z dnia 18 września 2014 r., V CZ 58/14 - niepubl.). Skarżący uczynili zadość temu wymaganiu.

Zgodnie ze stanowiskiem kilkakrotnie zajmowanym już przez Sąd Najwyższy jeżeli ten sam podmiot był już wcześniej zwalniany od kosztów sądowych w związku ze swoją sytuacją majątkową, to odmowa zwolnienia od dalszych kosztów nie jest uzasadniona bez wykazania zmiany jego sytuacji finansowej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013 r., V CZ 60/13 oraz z dnia 28 maja 2013 r., V CZ 12/13 - niepubl.). Odnosząc się do powyższych judykatów, skarżący powołują się na niezmienność ich sytuacji finansowej, nie biorąc jednak pod uwagę okoliczności, że rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie ponoszenia przez nich kosztów postępowania kasacyjnego zostało wydane z uwzględnieniem kwot, które zostały zasądzone na rzecz powodów przez sądy powszechne prowadzące niniejszą sprawę, a środki zostały przekazane przez

pozwanego na rachunek depozytowy. Wynika to z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 r., sporządzonego w wykonaniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., wydanego na podstawie art. 63 ustawy o Sądzie Najwyższym. W uzasadnieniu tym podano szczegółowe wyliczenia oraz przekonujące argumenty na poparcie zapadłego rozstrzygnięcia, które Sąd Najwyższy podziela.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę na to, że co do zasady każdy wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, złożony w toku postępowania sądowego, rozpatrywany jest przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących sytuacji majątkowej wnioskodawcy w chwili złożenia wniosku, a poza zasadę swobodnej oceny dowodów wykraczałoby jedynie dokonanie odmiennych ocen tych samych możliwości finansowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2015 r., I CZ 7/15, niepubl.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy nie podzielił stanowiska żalących i oddalił zażalenie tych powodów, których skargę kasacyjną odrzucono, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., ponieważ skarga kasacyjna wniesiona przez wymienionych w sentencji zaskarżonego postanowienia powodów i przez nich nieopłacona została zasadnie odrzucona.

jw

eb